

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 20 kwietnia 2023 r.

Znak: ZPS-3.431.11.2.2023.PM

**Pan
Andrzej Potyra
Starosta Myśliborski**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 186 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli², w dniach 14-17 lutego oraz 14-15 marca 2023 r. przeprowadzona została kontrola w trybie zwykłym w powiecie myśliborskim. Czynności kontrolne prowadzone były w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu mieszczącym się przy ul. Północnej 15, wykonującym zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz w siedzibie Starostwa Powiatowego w Myśliborzu pod tym samym adresem. Kontrolę na podstawie upoważnień nr 24/2023 z 1 lutego 2023 r. i 24.2/2023 z 22 lutego 2023 r. przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w składzie: Patrycja Matuszewska – inspektor wojewódzki, osoba kierująca zespołem i Renata Karwowska – główny specjalista. Przedmiotem kontroli był sposób realizacji przez powiat myśliborski wybranych zadań określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 17 lutego 2023 r. oraz realizacja zaleceń pokontrolnych z kontroli przeprowadzonych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu w dniach 16-20 września 2019 r. oraz w Starostwie Powiatowym w Myśliborzu w dniach 23-24 września 2019 r.

Ustaień kontroli dokonano na podstawie analizy dokumentacji dotyczącej kontrolowanych zagadnień, informacji udzielonych przez Starostę Myśliborskiego, dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu oraz zastępcę dyrektora.

akta kontroli str. 4-6

Działalność powiatu myśliborskiego w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami³.

¹ Ustawa z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.),

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1477),

³ Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

Starostą Myśliborskim jest Pan Andrzej Potyra. Dyrektorem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu jest Pani Magdalena Zynda-Lis. W okresie objętym kontrolą nie było zmian na powyższych stanowiskach.

Oceny dokonano na podstawie szczegółowej analizy realizacji przez powiat myśliborski następujących zadań określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

1. Opracowanie i realizacja 3-letniego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej.

W okresie objętym kontrolą powiat realizował jeden program dotyczący rozwoju pieczy zastępczej na lata 2021-2023, przyjęty Uchwałą Nr XXIX/223/2020 Rady Powiatu w Myśliborzu z dnia 21 grudnia 2020 r.

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu składał roczne sprawozdania z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wraz z zestawieniem potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej, na podstawie którego opracowywane były kolejne programy.

W programie ujęte zostały: sytuacja pieczy zastępczej w powiecie, kierunki rozwoju pieczy zastępczej, cele główne, cele szczegółowe, coroczny limit zawodowych rodzin zastępczych, realizatorzy i odbiorcy programu, źródła finansowania oraz monitorowanie realizacji działań.

W ramach realizacji programu rozwoju pieczy zastępczej na terenie powiatu prowadzono działania w obszarach m.in.: promowanie i rozwój rodzinnej pieczy zastępczej, wsparcie istniejących form pieczy zastępczej. Powiat podejmował w w/w zakresie szereg działań, w tym:

- promowanie rodzicielstwa zastępczego,
- zapewnienie szkoleń dla kandydatów oraz osób pełniących już funkcję rodziny zastępczej,
- udzielanie wsparcia specjalistycznego rodzinom zastępczym, dzieciom przebywającym w rodzinnej pieczy zastępczej oraz usamodzielnianym wychowankom różnych form pieczy,
- zapewnienie wsparcia finansowego dla rodzin zastępczych,
- tworzenie rodzin zastępczych,
- przygotowywanie wychowanków do procesu usamodzielnienia oraz zapewnienie im wsparcia finansowego.

W wyniku ww. działań rodziny zastępcze miały możliwość korzystania ze specjalistycznego wsparcia oraz szkoleń, miały zapewnione świadczenia. Dzięki działaniom promocyjnym udało się pozyskać i utworzyć nowe rodziny zastępcze.

2. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.

W celu pozyskiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej podejmowano następujące działania:

- publikacja plakatów promujących rodzinną pieczę zastępczą,
- zamieszczenie informacji na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu, w mediach społecznościowych, tablicy ogłoszeń Centrum oraz Starostwa Powiatowego w Myśliborzu,
- wystawienie roll-upa dotyczącego rodzinnej pieczy zastępczej,

- udział w licznych lokalnych imprezach, na których promowano ideę rodzicielstwa zastępczego np. Letnia Biesiada Ratajska, Gminne Dożynki w Grzymiradzu, Gminno-Powiatowe Dożynki w Golenicach,
- dystrybucja materiałów promocyjnych (ulotek, gadżetów),
- rozmowy z potencjalnymi kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej/prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

W wyniku podjętych działań w okresie objętym kontrolą zawiązanych zostało 16 rodzin zastępczych spokrewnionych i 6 niezawodowych.

Sposób kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz funkcjonowanie rodzin zastępczych sprawdzono na podstawie analizy dziesięciu rodzin. Analizie poddano zgodność postępowania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od momentu zgłoszenia się kandydatów wyrażających chęć ustanowienia ich rodziną zastępczą lub wydania postanowienia przez sąd do umieszczenia dzieci w tej rodzinie, a w szczególności: weryfikację spełnienia przez kandydatów wymagań określonych w ustawie, zweryfikowanie danych w rejestrze z dostępem ograniczonym, o którym mowa w ustawie o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym⁴, przeprowadzanie szkoleń, wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych, aktualizowanie co dwa lata zaświadczeń lekarskich potwierdzających, że prowadzący rodzinę zastępczą są zdolni do sprawowania opieki i opinii psychologicznych o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, umieszczanie dzieci w rodzinach, przyznawanie rodzinom świadczeń, dokonywanie ocen rodzin, obejmowanie wsparciem koordynatora, udzielanie wsparcia i pomocy.

lp.	oznaczenie rodzin	opis sytuacji/stwierdzone nieprawidłowości
1. - rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina utworzona przez sąd postanowieniem z dnia 21 października 2022 r. Dziecko faktycznie przebywa w rodzinie od 28 października 2022 r. W aktach znajdowało się aktualne zaświadczenie lekarskie o zdolności do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W dokumentacji brak było opinii psychologa o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej nie dokonał wstępnej akceptacji rodziny do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Na dzień kontroli rodzina nie odbyła szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu z upoważnienia Starosty Myśliborskiego oświadczył, że opinia psychologiczna sporządzona będzie bezpośrednio przed rozpoczęciem szkolenia, a po jej uzyskaniu dokonana zostanie wstępna akceptacja/kwalifikacja. Ponadto dyrektor centrum oświadczył, że szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze odbywają się w ramach projektu „Rodzina jest najważniejsza 2019-2023”. Brak opinii psychologicznej

⁴ Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 31).

stanowi naruszenie art. 42 ust. 1 pkt 5b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Bez spełnienia wymogów zawartych w art. 42 ust. 1 ustawy nie jest możliwe dokonanie przez organizatora wstępnej akceptacji/kwalifikacji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Należy wskazać, że zgodnie z art. 112⁵ § 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego sąd może tymczasowo powierzyć pełnienie funkcji rodziny zastępczej nie dłużej niż na 6 miesięcy. Oznacza to, że utworzona w ten sposób rodzina musi w tym czasie odbyć niezbędne szkolenie. Dyrektor centrum z upoważnienia Starosty Myśliborskiego, oświadczył, że obecnie trwa postępowanie mające na celu zlecenie przeprowadzenia szkolenia, a termin szkolenia planowany jest w I kwartale 2023 r. Na ostatni dzień kontroli tj. 15 marca 2023 r. organizator nie posiadał informacji o terminach realizacji szkoleń w tym roku, a okres 6-ciu miesięcy na odbycie szkolenia przez rodzinę upływa 21 kwietnia 2023 r. Rodzina została zweryfikowana w Rejestrze Sprawców Przestępstw na tle Seksualnym. Miała zapewniony dostęp do poradnictwa, pomocy prawnej, udziału w grupie wsparcia, kontaktu z innymi rodzinami zastępczymi, pomocy specjalistycznej dla dzieci, jednak w okresie objętym kontrolą nie korzystała z w/w form wsparcia. Ze względu na krótki okres funkcjonowania rodzina nie była jeszcze oceniana. Terminowo otrzymała świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, nie wniosowała o przyznanie innych świadczeń. Rodzina korzystała ze wsparcia koordynatora od 7 listopada 2022 r., po wyrażeniu pozytywnej opinii dotyczącej jego osoby, jednak kontakt koordynatora z rodziną zastępczą nastąpił już wcześniej (w październiku) podczas przeprowadzania przez niego wywiadu w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej. Dyrektor centrum, z upoważnienia Starosty oświadczył, że *Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej kontaktował się z rodziną przed złożeniem przez nią wniosku i akceptacji, ponieważ w tej sytuacji koordinator rodzinnej pieczy zastępczej występował w roli pracownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu/ORPZ. W związku z powyższym udał się do rodziny, aby przeprowadzić wywiad środowiskowy. [...].* Zgodnie z art. 77 ust. 1 ustawy rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się opieką koordynatora na ich wnioski. Zatem w tym przypadku kontakt koordynatora z rodziną zastępczą był nieuzasadniony. Ponadto osoba zatrudniona na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej ma zakres obowiązków sprecyzowany w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Wszelkie czynności wobec kandydatów i rodzin zastępczych nieobjętych wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należą do obowiązków pozostałych pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. W trakcie kontroli dyrektor, z

		upoważnienia Starosty oświadczył, że <i>od dnia 01.03.2023 r. został zatrudniony dodatkowy pracownik, który realizuje zadania orpz, w tym obejmuje wsparciem rodziny nie objęte opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.</i>
2. – rodzinny dom dziecka	Rodzinny dom dziecka utworzony przed okresem objętym kontrolą. W aktach znajdowało się aktualne zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz opinie psychologiczne. Na dzień kontroli w domu umieszczonych było 8 dzieci. W okresie objętym kontrolą prowadzący korzystali ze wsparcia osoby zatrudnionej do pomocy przy sprawowaniu opieki i pracach gospodarczych. Osoba ta spełniała wszystkie niezbędne wymogi do zatrudnienia oraz została zweryfikowana w Rejestrze Sprawców Przystępstw na tle Seksualnym. Rodzina miała zapewniony dostęp do poradnictwa, pomocy prawnej, brała udział w grupie wsparcia, utrzymywała kontakty z innymi rodzinami zastępczymi, brała udział w szkoleniach, korzystała z pomocy psychologicznej, dzieci miały zapewnioną pomoc specjalistyczną. W okresie kontrolnym rodzina nie była oceniana. Terminowo otrzymywała należne świadczenia, m.in. na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, świadczenie w związku z przyjęciem dziecka, utrzymanie lokalu mieszkalnego, dodatek z powodu niepełnosprawności dziecka. Rodzina korzystała ze wsparcia koordynatora.
3. – rodzinny dom dziecka	Rodzinny dom dziecka utworzony przed okresem objętym kontrolą. W aktach znajdowało się aktualne zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz opinie psychologiczne. Na dzień kontroli w domu przebywało 9 dzieci. Przekroczenie liczby dzieci o 1 osobę nastąpiło zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (umieszczone rodzeństwa). Rodzina miała zapewniony m.in. dostęp do poradnictwa, kontaktu z innymi rodzinami zastępczymi, szkoleń, udziału w grupie wsparcia. W okresie kontrolowanym była oceniana raz – ocena pozytywna. Ocena prowadzących rodzinny dom dziecka została dokonana 29 lipca 2022 r., natomiast wcześniejsza ocena odbyła się 16 lipca 2019 r. Zatem przekroczony został termin dokonania oceny o 13 dni. Dyrektor centrum wyjaśnił, że ocena prowadzących rodzinny dom dziecka została dokonana na posiedzeniu ds. oceny sytuacji jednego z dzieci (.....), które odbyło się 29 lipca 2022 r. i przez pomyłkę został przeoczony właściwy termin oceny prowadzących rodzinny dom dziecka. Stanowi to naruszenie art. 134 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ocena prowadzącego rodzinny dom dziecka dokonana została bez porozumienia z asystentem rodziny, który pracował z rodziną biologiczną dzieci Naruszony został art. 133 ustawy. Ponadto pouczone dyrektora, że ocena rodziny zastępczej/

		<p>prowadzącego rodzinny dom dziecka nie może być dokonywana podczas oceny sytuacji dziecka. Cele obu ocen są zupełnie różne oraz skład osób biorących udział w ocenach także się od siebie różni (art. 129, 130, 132, 133 ustawy). Przepis art. 129 ustawy precyzuje czynności dokonywane podczas oceny sytuacji dziecka i nie uwzględniają one oceny rodziny zastępczej. Zatem ocena rodziny zastępczej/prowadzącego rodzinny dom dziecka powinna być dokonywana niezależnie od oceny sytuacji dziecka. W kolejnym oświadczeniu dyrektor z upoważnienia Starosty Myśliborskiego sprostował, że ocena rodziny zastępczej dokonywana jest po posiedzeniu dotyczącym oceny sytuacji dziecka, wtedy to o pozostanie proszony jest właściwy asystent rodziny. Rodzinie terminowo wypłacane były należne świadczenia, m.in. na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, utrzymanie lokalu mieszkalnego. W okresie objętym kontrolą prowadzący korzystali ze wsparcia osoby zatrudnionej do pomocy przy sprawowaniu opieki i pracach gospodarczych. Osoba ta spełniała wszystkie niezbędne wymogi do zatrudnienia oraz została zweryfikowana w Rejestrze Sprawców Przestępstw na tle Seksualnym. Rodzina objęta pomocą koordynatora.</p>
4. - rodzina zastępcza niezawodowa	<p>Rodzina ustanowiona przez sąd postanowieniem z dnia 13 grudnia 2022 r. W dniu 28 listopada 2022 r. sąd zwrócił się do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu o wskazanie miejsca do umieszczenia małoletniego w pieczy zastępczej. W dniu 2 grudnia 2022 r. w miejscu zamieszkania kandydatów na rodzinę zastępczą został przeprowadzony wywiad środowiskowy, a 5 grudnia 2022 r. wysłano informację do sądu ze wskazaniem rodziny dla małoletniego. W aktach rodziny znajdowała się dokumentacja wymagana dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oprócz opinii psychologa dotyczącej predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej nie dokonał wstępnej akceptacji rodziny do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Na dzień kontroli rodzina nie odbyła szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Z upoważnienia Starosty Myśliborskiego dyrektor oświadczył, że opinia psychologiczna sporządzona będzie bezpośrednio przed rozpoczęciem szkolenia, a po jej uzyskaniu dokonana zostanie wstępna akceptacja/kwalifikacja. Ponadto dyrektor centrum oświadczył, że szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze odbywają się w ramach projektu „Rodzina jest najważniejsza 2019-2023”. Brak opinii psychologicznej stanowi naruszenie art. 42 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Bez spełniania wymogów zawartych w art. 42 ust. 1 ustawy nie jest możliwe dokonanie przez organizatora wstępnej akceptacji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny</p>

		<p>zastępczej. Należy wskazać, że zgodnie z art. 112⁵ § 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego sąd może tymczasowo powierzyć pełnienie funkcji rodziny zastępczej nie dłużej niż na 6 miesięcy. Oznacza to, że utworzona w ten sposób rodzina musi w tym czasie przejść niezbędne szkolenie. Na ostatni dzień kontroli tj. 15 marca 2023 r. centrum nie posiadało informacji o terminach realizacji szkoleń, a okres 6-ciu miesięcy na odbycie szkolenia przez rodzinę upływa 13 czerwca 2023 r. Rodzina została zweryfikowana w Rejestrze Sprawców Przestępstw na tle Seksualnym. Na dzień kontroli w rodzinie umieszczone było 1 dziecko. Rodzina miała zapewniony m.in. dostęp do poradnictwa, specjalistycznej pomocy dla dziecka, kontaktu z innymi rodzinami zastępczymi. Otrzymywała należne świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka. Ze względu na krótki okres funkcjonowania rodzina nie była jeszcze oceniana. Rodzina objęta była wsparciem koordynatora. Objęcie nastąpiło z dniem 16 stycznia 2023 r. Natomiast kontakt koordynatora z rodziną zastępczą odbył się już wcześniej tj. podczas przeprowadzania przez koordynatora wywiadu rodzinnego w miejscu zamieszkania rodziny w dniu 2 grudnia 2022 r. Zgodnie z art. 77 ust. 1 ustawy rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się opieką koordynatora na ich wnioski. Zatem w tym przypadku kontakt koordynatora z rodziną zastępczą był nieuzasadniony. Ponadto osoba zatrudniona na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej ma zakres obowiązków sprecyzowany w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Wszelkie czynności wobec kandydatów i rodzin zastępczych nieobjętych wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należą do obowiązków pozostałych pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. W trakcie kontroli dyrektor, z upoważnienia Starosty oświadczył, że <i>od dnia 01.03.2023 r. został zatrudniony dodatkowy pracownik, który realizuje zadania orpz, w tym obejmuje wsparciem rodziny nie objęte opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.</i></p>
5. – rodzina zastępcza zawodowa	<p>Rodzina utworzona przed okresem objętym kontrolą. W aktach znajdowały się aktualne zaświadczenia lekarskie oraz opinie psychologiczne. Na dzień kontroli w rodzinie przebywało 6 dzieci, czyli o 3 więcej niż dopuszczają przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Już podczas ostatniej kontroli w 2019 r. kontrolujący wykazali, że 1 dziecko (...) zostało umieszczone niezgodnie z przepisami, ponieważ w rodzinie było już 3 małych dzieci. W roku 2021 w rodzinie umieszczono kolejnych 2 dzieci. Narusza to przepis art. 53 ust. 1 ustawy. W okresie objętym kontrolą prowadzący korzystali ze wsparcia osoby zatrudnionej do pomocy przy sprawowaniu opieki i pracach gospodarczych. Osoba ta spełniała wszystkie niezbędne wymogi do zatrudnienia oraz została zweryfikowana w</p>

		Rejestrze Sprawców Przestępstw na tle Seksualnym. Rodzina miała zapewniony m.in. kontakt z innymi rodzinami, dostęp do poradnictwa i szkoleń. W okresie kontrolowanym była oceniana raz z wynikiem pozytywnym. Ocena została dokonana bez porozumienia z asystentem rodziny, który pracował z rodziną biologiczną dziecka - naruszony został art. 133 ustawy. Rodzina terminowo otrzymywała należne świadczenia m.in. na pokrycie kosztów utrzymania dzieci, utrzymanie lokalu mieszkalnego. Rodzina objęta była wsparciem koordynatora.
6. - rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina łączy funkcje rodziny zastępczej spokrewnionej z niezawodową. Funkcje rodziny spokrewnionej pełni od 2020 r. dla 5 Postanowieniem sądu z dnia 17 listopada 2022 r. rodzinie powierzono pieczę nad 2 dzieci na zasadzie rodziny zastępczej. Rodzina 13 listopada 2022 r. złożyła wniosek do organizatora rodzinnej pieczy zastępczej o udział w szkoleniu dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. Do dnia zakończenia kontroli rodzina nie została przeszkolona. W dokumentacji znajdowały się aktualne zaświadczenia lekarskie, natomiast brakowało opinii psychologicznych oraz nie została dokonana wstępna akceptacja. Z upoważnienia Starosty dyrektor oświadczył, że opinia psychologiczna sporządzona będzie bezpośrednio przed rozpoczęciem szkolenia, a po jej uzyskaniu dokonana zostanie wstępna akceptacja/kwalifikacja. Ponadto dyrektor centrum oświadczył, że szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze odbywają się w ramach projektu „Rodzina jest najważniejsza 2019-2023”. Brak opinii psychologicznej stanowi naruszenie art. 42 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Bez spełniania wymogów zawartych w art. 42 ust. 1 ustawy nie jest możliwe dokonanie przez organizatora wstępnej akceptacji/kwalifikacji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Należy wskazać, że zgodnie z art. 112 ⁵ § 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego sąd może tymczasowo powierzyć pełnienie funkcji rodziny zastępczej nie dłużej niż na 6 miesięcy. Oznacza to, że utworzona w ten sposób rodzina musi w tym czasie przejść niezbędne szkolenie. Na ostatni dzień kontroli tj. 15 marca 2023 r. organizator nie posiadał informacji o terminach realizacji szkoleń, a okres 6-ciu miesięcy na odbycie szkolenia przez rodzinę upływa 17 maja 2023 r. Rodzina została zweryfikowana w Rejestrze Sprawców Przestępstw na tle Seksualnym. Na dzień kontroli w rodzinie łącznie przebywało 7 dzieci. W tym przypadku stanowi to naruszenie art. 67 ust. 2. Rodzina nie korzystała ze wsparcia osoby do pomocy. Rodzina miała zapewniony dostęp do poradnictwa, udziału w grupie wsparcia, kontaktu z innymi rodzinami zastępczymi, szkoleń. W okresie objętym kontrolą nie była oceniana. Terminowo otrzymywała należne

		świadczenia, m.in. na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, w związku z przyjęciem dziecka. Rodzina nie była objęta pomocą koordynatora.
7. - rodzinny dom dziecka	Rodzinny dom dziecka utworzony przed okresem objętym kontrolą. W aktach znajdowały się aktualne zaświadczenia lekarskie oraz opinie psychologa. Na dzień kontroli w domu przebywało 8 dzieci. Rodzina miała wsparcie poprzez zatrudnienie osoby do pomocy. Osoba zatrudniona do pomocy została zweryfikowana w Rejestrze Sprawców Przepięstw na tle Seksualnym zgodnie z obowiązującymi przepisami. Rodzinie zapewniono kontakt z innymi rodzinami, dostęp do poradnictwa, udział w grupie wsparcia, dostęp do specjalistycznej pomocy dla dzieci, szkoleń. Rodzina korzystała także z pomocy niepełnoletnich wolontariuszy. Osoby te posiadały zgodę opiekuna prawnego, w aktach znajdowały się wymagane oświadczenia. Wolontariusze zostali zweryfikowani w Rejestrze Sprawców Przepięstw na tle Seksualnym 14 marca 2023 r., tj. po zawarciu porozumienia o wykonywaniu usług wolontariackich (18.01.2023 r.). W związku ze zmianą przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i nałożeniu obowiązku weryfikacji osób w Rejestrze do 6 miesięcy od daty wejścia w życie znowelizowanych przepisów ustawy, dyrektora centrum pouczono o konieczności weryfikacji osób przed nawiązaniem stosunku pracy lub dopuszczeniem do pracy z dziećmi. W okresie kontrolowanym rodzina nie była oceniana. Terminowo otrzymywała należne świadczenia, m.in. na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, dofinansowania wypoczynku dziecka, utrzymanie lokalu mieszkalnego, świadczenie w związku z przyjęciem dziecka. Rodzina objęta pomocą koordynatora.
8. - pogotowie rodzinne	Rodzina utworzona przed okresem objętym kontrolą. W aktach znajdowały się aktualne zaświadczenia lekarskie oraz opinie psychologa. Na dzień kontroli w rodzinie przebywało 4 dzieci - rodzeństwo. Rodzina korzystała ze wsparcia osoby zatrudnionej do pomocy. Osoba ta została zweryfikowana w Rejestrze Sprawców Przepięstw na tle Seksualnym zgodnie z obowiązującymi przepisami. Rodzina miała możliwość udziału w grupie wsparcia, poradnictwa, kontaktu z innymi rodzinami zastępczymi, szkoleń, pomocy specjalistycznej dla dzieci. W okresie objętym kontrolą rodzina nie była oceniana. Terminowo otrzymywała należne świadczenia, m.in. na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, utrzymanie lokalu mieszkalnego, remont. Rodzina objęta pomocą koordynatora.
9. - pogotowie rodzinne	Rodzina utworzona przed okresem kontrolnym. W aktach znajdowały się aktualne zaświadczenia lekarskie oraz opinie psychologa. Na dzień kontroli w rodzinie przebywało 1 dziecko. Rodzina miała m.in. możliwość udziału w grupie wsparcia, korzystania z poradnictwa, korzystała ze szkoleń.

		W okresie objętym kontrolą rodzina nie była oceniana. Terminowo otrzymywała świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka. Rodzina objęta pomocą koordynatora.
10. - rodzina zastępcza zawodowa	Rodzina utworzona przed okresem kontrolnym. W aktach znajdowały się aktualne zaświadczenia lekarskie oraz opinie psychologa. Zaświadczenia lekarskie dostarczone z opóźnieniem (8 dni po terminie). Zgodnie z oświadczeniem dyrektora centrum, rodzina była informowana miesiąc wcześniej o konieczności dostarczenia aktualnego zaświadczenia lekarskiego. Pouczono dyrektora o konieczności zapewniania ciągłości dostarczania zaświadczeń lekarskich przez rodziny. Na dzień kontroli w rodzinie przebywało 4 dzieci, w tym rodzeństwo. Rodzina miała wsparcie poprzez zatrudnienie osoby do pomocy. Osoba zatrudniona do pomocy została zweryfikowana w Rejestrze Sprawców Przestępstw na tle Seksualnym zgodnie z obowiązującymi przepisami. Rodzina miała zapewniony kontakt z innymi rodzinami, korzystała z poradnictwa, szkoleń, dzieci miały zapewnioną pomoc specjalistyczną. W okresie kontrolowanym rodzina nie była oceniana. Terminowo otrzymywała należne świadczenia m.in. na pokrycie kosztów utrzymania, dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka, dofinansowanie do wypoczynku letniego dzieci, świadczenia na remont. Rodzina objęta pomocą koordynatora.

Wobec rodzin ustanowionych przez sąd organizator nie zapewniał niezwłocznie badań w celu sporządzenia opinii psychologa i w konsekwencji nie dokonywał wstępnej akceptacji. Organizator oczekiwał na rozpoczęcie projektu, w ramach którego miało być przeprowadzone szkolenie dla rodzin wraz z uprzednim badaniem psychologicznym. Jednak do zakończenia kontroli nie był jeszcze znany termin rozpoczęcia projektu. W aktach rodzin utworzonych w okresie objętym kontrolą znajdowały się kwestionariusze wywiadów rodzinnych, przeprowadzonych przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 77 ust. 1 *rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się, na ich wniosek, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej*. Zatem kontakt koordynatorów z kandydatami na rodziny zastępcze przed objęciem ich wsparciem był niezgodny z przepisami ustawy. W trakcie kontroli ujawniono, że rodziny zastępcze/prowadzący rodzinne domy dziecka ponoszą koszty badań psychologicznych w celu otrzymania opinii dotyczącej predyspozycji i motywacji do pełnienia swojej funkcji. Dyrektor, z upoważnienia Starosty oświadczył, że *Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Myśliborskim organizuje i finansuje badania psychologiczne dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, w ramach realizacji projektu „Rodzina jest najważniejsza 2019-2023” finansowanego ze środków europejskiego Funduszu Społecznego [...]. W zakresie zapewnienia przedmiotowych badań rodzinom zastępczym oraz osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka, Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Myśliborskim zapewnia badania psychologiczne poprzez udostępnienie bazy lokalowej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu (Sali konferencyjnej), zorganizowanie, biorąc pod uwagę terminy ustalane ze sprawującymi rodzinną pieczę zastępczą specjalisty – psychologa. Koszt badania ponoszą sprawujący rodzinną pieczę zastępczą*. Wyjaśniono dyrektorowi, że narażanie rodzin zastępczych/prowadzących rodzinne domy dziecka na dodatkowe koszty jest sprzeczne z udzielaniem im wsparcia. Biorąc pod uwagę niedostateczną ilość rodzin zastępczych na terenie powiatu myśliborskiego, należałoby podjąć

wszelkie działania aby zachęcić rodziny zastępcze/prowadzących rodzinne domy dziecka do jak najdłuższego pełnienia swoich funkcji. Dyrektor zadeklarował, że dołoży wszelkich starań by rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka nie ponosiły odpłatności w w/w zakresie. Dnia 30 marca 2023 r. do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego wpłynęła informacja dotycząca wyrażenia zgody Zarządu Powiatu Myśliborskiego na ponoszenie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu wydatków z tytułu wykonania badań psychologicznych rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w ramach budżetu jednostki od 1 kwietnia 2023 r.

akta kontroli str. 25-47, 128-270

Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez grupy wsparcia i specjalistyczne poradnictwo.

W okresie objętym kontrolą odbyło się tylko 1 szkolenie dla kandydatów do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej (do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej). Szkolenie realizowane przez podmiot zewnętrzny – uczestniczyło 7 osób. Zgodnie z oświadczeniem (z upoważnienia Starosty) dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu, szkolenia organizowane są w ramach projektu "Rodzina jest najważniejsza 2019-2023". Szkolenia odbywają się raz w roku. Do zakończenia kontroli organizator rodzinnej pieczy zastępczej nie miał wiedzy na temat terminu szkolenia w roku 2023. Biorąc pod uwagę, że część rodzin zastępczych została ustanowiona przez sąd oznacza to, że zgodnie z art. 112⁵ § 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego tymczasowe pełnienie funkcji rodziny zastępczej można powierzyć nie dłużej niż na 6 miesięcy. Częstotliwość szkoleń – raz na rok – stwarza duże prawdopodobieństwo, że rodziny te nie zostaną przeszkolone w wymaganym terminie. Ponadto w związku z obowiązującą znowelizowaną ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z art. 43 ust. 8 organizator jest zobowiązany do zorganizowania szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia przez kandydata wniosku o skierowanie na szkolenie. Zatem jedno szkolenie w roku uniemożliwi realizację w/w zadania.

W ramach wspierania rodzin zastępczych ustalono, że rodziny zastępcze miały zapewniony dostęp do pomocy psychologicznej, pomocy prawnej, kontakt z innymi rodzinami zastępczymi, poradnictwo, udział w grupie wsparcia, a także szkolenia podnoszące kompetencje, m.in. „Zaburzenia więzi w aspekcie wczesnej diagnozy postępowania”, „Płodowy Zespół Alkoholowy”, „Praca z dzieckiem wysoko wrażliwym i lęklwym”, w ramach Akademii Przyszłości „Regulacje prawne w zakresie systemu pieczy zastępczej”, „Szkolenie podstawowe dla liderów Klubów Rodzica Zastępczego” oraz szkolenie wyjazdowe przeciwdziałające wypaleniu zawodowemu i doskonalące umiejętności opiekuńcze dla osób sprawujących pieczę zastępczą w ramach projektu „Rodzina jest najważniejsza 2019-2023”.

akta kontroli str. 37-47, 128-262

3. Zapewnianie dzieciom pieczy zastępczej.

Sprawozdania dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu, na podstawie których został opracowany program rozwoju pieczy zastępczej, zawierały informacje o potrzebach powiatu w zakresie miejsc w pieczy zastępczej oraz ustalały kierunki rozwoju pieczy zastępczej. W trakcie kontroli stwierdzono, że powiat posiada 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego – każda na 14 miejsc. Rodzinna piecza zastępcza, mimo utworzenia w okresie kontrolowanym nowych rodzin zastępczych nadal wymaga kontynuacji działań w tym zakresie. Na dzień kontroli w powiecie funkcjonowało 106 rodzin zastępczych oraz 4 rodzinne domy dziecka.

rodzaj pieczy	liczba miejsc	liczba dzieci i osób pełnoletnich umieszczonych na dzień kontroli
rodzina zastępcza spokrewniona	X	108
rodzina zastępcza niezawodowa	63	33
rodzina zastępcza zawodowa	12	15
rodzinny dom dziecka	32	31
placówka opiekuńczo-wychowawcza	28	28
wszystkie rodzaje pieczy	135	215

Najwięcej dzieci umieszczonych było w spokrewnionych rodzinach zastępczych. Najczęstszymi przyczynami umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej była niewydolność wychowawcza rodziców.

Na dzień kontroli wszystkie postanowienia sądu o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej były zrealizowane.

Rotacja dzieci w pieczy zastępczej na terenie powiatu w okresie objętym kontrolą przedstawia się następująco:

lp.	rodzaj pieczy zastępczej	liczba dzieci umieszczonych w pieczy w okresie objętym kontrolą		liczba dzieci, które opuściły pieczę	liczba dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej
		na terenie powiatu	poza powiatem		
1.	rodzina zastępcza spokrewniona	24	1	20	6
2.	rodzina zastępcza niezawodowa	12	12	12	0
3.	rodzina zastępcza zawodowa ogółem, w tym:	0	2	3	0
3.1.	pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	0	0	1	0
3.2.	specjalistyczna	0	0	0	0
4.	rodzinny dom dziecka	3	5	8	3
5.	placówka opiekuńczo-wychowawcza	7	12	10	2

6.	piecza ogółem	46	32	53	11
----	---------------	----	----	----	----

Powiat nie zabezpiecza odpowiedniej liczby miejsc w pieczy zastępczej. W okresie objętym kontrolą poza powiatem umieszczono 32 dzieci, w tym 12 w rodzinach zastępczych niezawodowych, 2 w rodzinie zawodowej, 5 w rodzinnym domu dziecka oraz 12 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. 22 dzieci umieszczono (u osób obcych) w znacznej odległości (od 399 do 744 km) od miejsca zamieszkania osób bliskich dzieciom. Na dzień kontroli w pieczy zastępczej poza powiatem łącznie przebywało 37 dzieci.

W okresie objętym kontrolą 3 dzieci (.....) poniżej 10 roku życia zostało umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wraz ze starszym rodzeństwem. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Czworo dzieci z trzech rodzin zastępczych zostało przeniesionych do placówki opiekuńczo-wychowawczej. We wszystkich przypadkach powodem była rezygnacja rodziny z pełnienia funkcji rodziny zastępczej dla dziecka. W dwóch przypadkach konsekwencją było rozwiązanie rodzin zastępczych. Z placówek opiekuńczo-wychowawczych przeniesiono 3 dzieci do rodzinnej pieczy zastępczej (rodzin spokrewnionych). Nie stwierdzono uchybień w tym zakresie.

W okresie objętym kontrolą, przed umieszczeniem w pieczy, rozdzielono 2 rodzeństwa (trzyosobowe i pięcioosobowe). W przypadku rodzeństwa przyrodniego dwoje dzieci zostało umieszczonych w rodzinie spokrewnionej, natomiast w rodzinie niezawodowej. Rodzina spokrewniona nie wyraziła zgody na przyjęcie, ponieważ nie jest z nimi spokrewniona. Rodzeństwo utrzymuje ze sobą kontakt telefoniczny oraz osobisty, obie rodziny zamieszkują w powiecie myśliborskim. W przypadku rodzeństwa troje dzieci zostało umieszczonych w rodzinie zastępczej niezawodowej (...), jedno dziecko (...) w rodzinnym domu dziecka, a w pogotowiu rodzinnym. Następnie (po miesiącu) zostali przeniesieni do rodzinnego domu dziecka, gdzie przebywał Prowadząca rodzinny dom dziecka nie wyraziła zgody na przyjęcie całego rodzeństwa ze względu na wiek (.....). Starsze rodzeństwo nie utrzymuje kontaktów z Brak kontaktów między rodzeństwem narusza przepisy art. 33 pkt 2 lit c oraz art. 40 ust. 1 pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Na dzień kontroli, w 1 rodzinie zastępczej łączącej funkcję rodziny spokrewnionej i niezawodowej (.....) przebywało 7 dzieci. W 2020 r. w rodzinie umieszczono 5 dzieci (.....) i ustanowiono ją rodziną spokrewnioną, natomiast w 2022 r. w rodzinie umieszczono jeszcze 2 dzieci, jako w rodzinie zastępczej niezawodowej. Przekroczenie liczby dzieci stanowi nieprawidłowość wynikająca z art. 67 ust. 2 ustawy. Przekroczenie liczby dzieci, niezgodne z przepisami, stwierdzono również w 2 rodzinach zastępczych zawodowych (.....). Stanowi to naruszenie art. 53 ustawy *w rodzinie zastępczej zawodowej lub rodzinie zastępczej niezawodowej, w tym samym czasie, może przebywać łącznie nie więcej niż troje dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność [...]. W razie konieczności umieszczenia w rodzinie zastępczej rodzeństwa [...] jest dopuszczalne umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci.* W rodzinie w 2019 r. przebywało już 4 dzieci, w tym jedno (...), które ponad limit wykazane i zakwestionowane zostało podczas poprzedniej kontroli. Natomiast w 2021 r. w rodzinie umieszczono jeszcze 2 dzieci (.....). Z kolei w rodzinie w 2007 r. przebywało już 3 dzieci, a mimo to w 2015 r. umieszczono kolejne dziecko Przypadek ten został kontrolowany podczas kontroli przeprowadzonej w 2016 r. i wydane

zostało zalecenie w tym zakresie. Pomimo tego do czasu kolejnej kontroli, zalecenie nie zostało zrealizowane.

Na dzień kontroli w 2 rodzinach zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego (.....) przebywało łącznie 5 dzieci powyżej 8 miesięcy. Zgodnie z art. 58 ust. 4 w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego umieszcza się dziecko do czasu unormowania jego sytuacji, jednak nie dłużej niż na okres 4 miesięcy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres ten może być przedłużony do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny, przysposobienie, umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej. W rodzinie w maju 2018 r. zostało umieszczone w trybie zabezpieczenia, na podstawie postanowienia sądowego, czteroosobowe rodzeństwo. Następnie w marcu 2019 r. sąd ograniczył rodzicom władzę rodzicielską nad dziećmi poprzez umieszczenie w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego. Należy przez to rozumieć, że sąd zakończył postępowanie opiekuńcze w tej sprawie. Zatem w tym momencie dzieci powinny opuścić pogotowie rodzinne, a sąd zostać poinformowany, że zgodnie z w/w przepisem przeniesiono dzieci z pogotowia rodzinnego do rodziny zastępczej/rodzinnego domu dziecka. W tej sytuacji organizator powinien wnioskować do sądu o zmianę treści postanowienia.

W przypadku rodziny, w grudniu 2019 r. na podstawie postanowienia sądu, w trybie zabezpieczenia zostało umieszczone 1 dziecko (.....). Następnie w lutym 2022 r. do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu wpłynęło postanowienie sądu (z czerwca 2021 r.) ograniczające władzę rodzicielską matce dziecka. Zatem postępowanie opiekuńcze zostało zakończone, a dziecko powinno być przeniesione z pogotowia rodzinnego do innej rodziny zastępczej/rodzinnego domu dziecka.

W okresie objętym kontrolą 11 rodzin spokrewnionych i 5 niezawodowych zostało rozwiązanych w związku z usamodzielnieniem wychowanków, 1 rodzina niezawodowa i 1 spokrewniona na własny wniosek oraz 5 rodzin spokrewnionych z powodu powrotu dziecka do rodziny biologicznej oraz 6 z innych przyczyn (spokrewniona i 5 niezawodowych).

4. Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Instytucjonalną pieczę zastępczą w powiecie stanowią 2 niepubliczne placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego, w których na dzień kontroli przebywało 28 dzieci. Na terenie powiatu funkcjonuje również Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna w Dębnie. Jednostka prowadzona przez powiat myśliborski na zlecenie Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego. Placówką od końca sierpnia 2020 r. kieruje wicedyrektor placówki. Zgodnie z oświadczeniem Starosty Myśliborskiego *[...] obowiązki zarządzania placówką, na polecenie starosty, przejęła wicedyrektor Pani Katarzyna Sowala. W miesiącu wrześniu 2020 r. odbył się konkurs na stanowisko dyrektora RPOT, jednakże kandydaci nie spełniali wymogów formalnych do pełnienia funkcji kierowniczej. [...]. Starosta planuje ponowne ogłoszenie konkursu na dyrektora Regionalnej Placówki Opiekuńczo-Terapeutycznej w Dębnie w terminie do końca roku kalendarzowego 2023.*

akta kontroli str. 48-127, 271-279

5. Prowadzenie rejestru danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz osób pełniących funkcje rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej i prowadzących rodzinny dom dziecka.

Rejestr osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz osób pełniących funkcje rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej i prowadzących rodzinny dom dziecka na podstawie upoważnienia Starosty Myśliborskiego z 1 października 2019 r. prowadził dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu. Rejestr zawierał wszystkie elementy określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W okresie objętym kontrolą rejestr był przekazywany 5 razy.

akta kontroli str. 48-49

5. Realizacja zaleceń pokontrolnych z kontroli przeprowadzonej w dniach 16-20 września 2019 r. w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu oraz w dniach 23-24 września 2019 r. w Starostwie Powiatowym w Myśliborzu.

W związku ze stwierdzonymi podczas ostatniej kontroli nieprawidłowościami zostały wydane zalecenia pokontrolne:

- 1) Weryfikować przed nawiązaniem stosunku pracy oraz przed powierzeniem opieki nad dzieckiem osoby pod kątem zamieszczenia ich danych w rejestrze, o którym mowa w art. 21 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym.
- 2) Nie przekraczać liczby dzieci przebywających w rodzinach zastępczych zgodnie z art. 53 i 61 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- 3) Wykonywać niezwłocznie postanowienia sądu o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej w trybie interwencyjnym.
- 4) Dochodzić świadczeń alimentacyjnych dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej, o czym mowa w art. 38 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- 5) Zapewnić liczbę miejsc w pieczy zastępczej adekwatnie do potrzeb powiatu.
- 6) Przy umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej uwzględniać możliwość utrzymywania kontaktu i współpracy z rodziną biologiczną dziecka w myśl art. 4 pkt 3 ustawy.

Ad. 1)

Wszystkie osoby zatrudnione w okresie objętym kontrolą oraz przed powierzeniem opieki (z wyjątkiem powierzenia opieki nad dzieckiem przez sąd) zostały zweryfikowane w rejestrze zgodnie z obowiązującymi przepisami. **Zalecenie jest realizowane.**

Ad. 2)

Na dzień kontroli w 1 rodzinie zastępczej łączącej funkcje rodziny spokrewnionej i rodziny niezawodowej przebywało 7 dzieci – dwoje z nich zostało umieszczonych w 2022 r. niezgodnie z przepisami ustawy. W 1 rodzinie zastępczej zawodowej przebywało na dzień kontroli 6 dzieci, w tym 2 umieszczonych w 2021 r., w kolejnej rodzinie zastępczej zawodowej przebywało 4 dzieci, wykazane podczas kontroli w 2016 r. **Zalecenie nie zostało zrealizowane.**

Ad.3)

W okresie objętym kontrolą zrealizowano 11 postanowień sądowych dotyczących zabezpieczenia dzieci w pieczy zastępczej. Postanowienia realizowane bez zbędnej zwłoki. **Zalecenie jest realizowane.**

Ad.4)

Przepis ustawy dotyczący dochodzenia świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka przebywającego w pieczy zastępczej, gdy od jego umieszczenia upłynął rok, dotyczył 34 dzieci, które na dzień kontroli nadal przebywały w pieczy. W 1 przypadku rodzic płacił

alimenty dobrowolnie. W 5 przypadkach pozwy alimentacyjne zostały złożone do sądu 11 miesięcy po terminie. W pozostałych przypadkach wnioski do sądu o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na dzieci nie zostały złożone do dnia kontroli. **Zalecenie nie zostało zrealizowane.**

Ad.5)

W okresie objętym kontrolą w pieczy zastępczej poza powiatem umieszczono 13 dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych, 2 w rodzinach zawodowych, 5 w rodzinnych domach dziecka oraz 12 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Zgodnie z informacją dyrektora centrum, powodem umieszczania dzieci poza powiatem był brak wolnych miejsc w pieczy zastępczej na terenie powiatu myśliborskiego. Ponadto podczas kontroli wykazano, że w 3 rodzinach zastępczych jest przekroczona liczba dzieci. Nieprawidłowości te wynikają z braku miejsc w pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej) na terenie powiatu, pomimo podejmowanych przez powiat działań propagujących rodzicielstwo zastępcze. Liczba rodzin zastępczych w porównaniu z rokiem 2019 (ostatnia kontrola) utrzymuje się na tym samym poziomie. **Zalecenie nie zostało zrealizowane.**

Ad. 6)

Zgodnie z art. 113 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego⁵ niezależnie od władzy rodzicielskiej rodzice oraz ich dziecko mają prawo i obowiązek utrzymywania ze sobą kontaktów. Natomiast § 2 tego samego art. określa, że kontakty z dzieckiem obejmują w szczególności przebywanie z dzieckiem (odwiedziny, spotkania, zabieranie dziecka poza miejsce jego stałego pobytu) i bezpośrednie porozumiewanie się, utrzymywanie korespondencji, korzystanie z innych środków porozumiewania się na odległość, w tym ze środków komunikacji elektronicznej. W związku z powyższym korzystanie przez powiat z możliwości umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej poza własnym obszarem powinno być sytuacją wyjątkową i musi się odbywać bez szkody dla realizacji pozostałych przepisów, w tym w szczególności dotyczących prawa rodziców i dzieci do zachowania kontaktów, jak również przepisów odnoszących się do istoty pracy z rodziną na rzecz powrotu dzieci do rodziny biologicznej.

W kontrolowanym okresie 12 dzieci zostało umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza powiatem w odległości od 399 do 744 km od miejsca zamieszkania rodziny biologicznej bądź ostatniego ich miejsca pobytu. Pięcioro dzieci (rodzeństwo) umieszczono w rodzinnym domu dziecka w odległości ponad 700 km od osób najbliższych, 3 w rodzinie niezawodowej (obcej dla dzieci) w odległości ponad 300 km od rodziny pochodzenia oraz 2 w rodzinie zastępczej zawodowej w odległości ponad 600 km od rodziny biologicznej. Przy tak dużych odległościach najbardziej możliwy jest kontakt telefoniczny oraz online dziecka z osobami bliskimi. W powyższych przypadkach kontakt osobisty z dziećmi utrzymywało tylko troje rodziców. Należy nadmienić, że żaden z rodziców dzieci nie miał sądowego zakazu utrzymywania kontaktów z dziećmi. Ponadto w przypadku rodzeństwa (opisanego w części 3 str. 13 wystąpienia) brak kontaktów między rodzeństwem narusza przepisy art. 33 pkt 2 lit c oraz art. 40 ust. 1 pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Dyrektor centrum wskazał, że podejmował działania celem przeniesienia dzieci bliżej miejsca zamieszkania osób najbliższych, poprzez prowadzenie rozmów telefonicznych z powiatowymi centrami pomocy rodzinie na terenie województwa zachodniopomorskiego oraz z województw ościennych, jednak nie było wolnych miejsc. W 13 przypadkach dyrektor centrum podał, że rodzice nie interesowali się dziećmi/nie zabiegali o kontakt z nimi. W przypadku 1 dziecka (.....), dyrektor wyjaśnił, że *Rodzice dziecka nie współpracują z tut. Jednostką jak również nie współpracują z placówką, rodzice są niepełnosprawni intelektualnie. jest osobą niepełnosprawną ruchowo – osobą*

⁵ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1359)

..... utrzymuje kontakt telefoniczny z [...]. W tej sytuacji niemożliwe są odwiedziny w placówce oddalonej o ponad 700 km od jego miejsca zamieszkania. Ponadto niepełnosprawność intelektualna obojga rodziców może być dużą przeszkodą w podróży do miejsca pobytu ich dziecka. W 1 przypadku (.....) dyrektor poinformował, że [...] jest w trakcie leczenia. Z uwagi na powyższe, aktualnie informacji o sytuacji dziecka udziela rodzicom koordynator rodzinnej pieczy zastępczej. Dyrektor wskazał, że *Przyczyną braku kontaktu dziecka z rodziną był jego wiek i stan zdrowia.* [...]. Według kontrolujących leczenie dziecka nie może być usprawiedliwieniem braku możliwości osobistego kontaktu osób bliskich z dzieckiem. Właśnie szczególnie wiek dziecka (....) i jego stan zdrowia powinny być wskazaniem do umożliwienia kontaktu dziecka z matką oraz rodzeństwem. **Zalecenie nie zostało zrealizowane.**

akta kontroli str. 49-71, 83-116,122, 280-300

Cztery zalecenia pokontrolne: nie przekraczać liczby dzieci przebywających w rodzinach zastępczych, dochodzić świadczeń alimentacyjnych dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej, zapewnić liczbę miejsc w pieczy zastępczej adekwatnie do potrzeb powiatu, przy umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej uwzględniać możliwość utrzymywania kontaktu i współpracy z rodziną biologiczną dziecka **nie zostały zrealizowane**. Należy uwzględnić, że dwa niezrealizowane zalecenia: nie przekraczać liczby dzieci przebywających w rodzinach zastępczych, przy umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej uwzględniać możliwość utrzymywania kontaktu i współpracy z rodziną biologiczną dziecka - powstały w wyniku braku realizacji zalecenia: zapewnić liczbę miejsc w pieczy zastępczej adekwatnie do potrzeb powiatu.

Zgodnie z art. 198 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych (...) podlega karze pieniężnej w wysokości od 1000 do 15 000 zł.

Podsumowanie ustaleń kontroli.

<p>stwierdzone uchybienia/nieprawidłowości</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) przekroczenie liczby dzieci w 2 rodzinach zastępczych zawodowych oraz 1 łączącej funkcję rodziny spokrewnionej i niezawodowej, 2) przekroczenia czasu przebywania dzieci w pogotowiu rodzinnym, 3) nie dochodzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci, którym upłynął rok pobytu w pieczy zastępczej, 4) nie sporządzanie wstępnej akceptacji/kwalifikacji kandydatów na rodziny zastępcze niezwłocznie po zgromadzeniu niezbędnych dokumentów kandydatów, 5) brak dostępności badań dla kandydatów na rodziny zastępcze w celu uzyskania opinii psychologicznej dot. predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, niezwłocznie po zgłoszeniu się ich do organizatora rodzinnej pieczy zastępczej 6) zbyt długie oczekiwanie przez kandydatów na szkolenia na rodzinę zastępczą , 7) nie zapewnienie wzajemnego kontaktu rozdzielonemu rodzeństwu,
---	--

	<p>8) w 2 przypadkach ocena rodziny zastępczej odbyła się bez konsultacji z asystentem rodziny pracującym z rodziną biologiczną dziecka,</p> <p>9) w 1 przypadku ocena prowadzących rodzinny dom dziecka została dokonana z naruszeniem terminu o 13 dni.</p>
przyczyny stwierdzonych uchybień/ nieprawidłowości	<ul style="list-style-type: none"> - przeoczenie - mylna interpretacja przepisów ustawy - brak miejsc w pieczy zastępczej - brak własnego programu do przeprowadzania szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze - brak możliwości kontaktu osobistego dzieci umieszczonych w pieczy poza powiatem z osobami bliskimi
skutki stwierdzonych uchybień/ nieprawidłowości	<ol style="list-style-type: none"> 1) liczba dzieci w rodzinach zastępczych ponad stan 2) brak kontaktu między rozdzielonym rodzeństwem 3) nieprzeszkolone rodziny zastępcze 4) brak pełnej informacji o spełnianiu wymagań w stosunku do osób tworzących rodziny zastępcze 5) brak możliwości wpływu asystenta rodziny na ocenę rodziny zastępczej 6) brak zasądzonych alimentów dla dzieci 7) zbyt długie przebywanie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną w pogotowiu rodzinnym
osoby odpowiedzialne za stwierdzone uchybienia/ nieprawidłowości	Starosta Myśliborski, dyrektor oraz zastępca dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu,
uprawnienia jednostki kontrolowanej	jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do zaleceń pokontrolnych w terminie 7 dni od daty jego otrzymania
wpis w książce kontroli	1/2023
wystąpienie otrzymują	<ol style="list-style-type: none"> 1) Starosta Myśliborski 2) Wojewoda Zachodniopomorski

W celu podniesienia efektywności pracy powiatu myśliborskiego w zakresie pieczy zastępczej

wydają zalecenia

zwykle:

- 1) zapewniać szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, bez zbędnej zwłoki,
- 2) dokumentować spełnienie przez kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej oraz funkcjonujące rodziny zastępcze wymagań zawartych w art. 42 ust. 1 pkt 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 3) oceny rodzin zastępczych dokonywać w konsultacji z asystentami pracującymi z rodzinami dzieci w myśl art. 133 ustawy oraz zgodnie z terminami zawartymi w art. 134 ust. 2,
- 4) dochodzić świadczeń alimentacyjnych zgodnie z art. 38 ust. 2 ustawy,

znaczące:

- 1) nie przekraczać liczby dzieci umieszczonych w rodzinach, zgodnie z art. 53 i art. 67 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 2) nie przekraczać terminów pobytu dzieci w pogotowiu rodzinnym określonych art. 58 ust. 4 ustawy,
- 3) przy umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej uwzględniać możliwość utrzymywania kontaktu i współpracy z rodziną biologiczną dziecka w myśl art. 4 pkt 3 oraz art. 40 ust. 1 pkt 7 ustawy,
- 4) zapewnić liczbę miejsc w pieczy zastępczej adekwatną do potrzeb powiatu.

W przypadku braku zastrzeżeń do zaleceń pokontrolnych proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie ich realizacji.

.....

Zespół inspektorów:

.....

.....

Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego:

.....

Właściwe podpisy na oryginale